

ROZPORZĄDZENIE PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY
W SPRAWIE SPISÓW POWSZECHNYCH LUDNOŚCI I MIESZKAŃ –
ZNACZENIE I WPŁYW NA SPIS LUDNOŚCI I MIESZKAŃ W POLSCE.

Polityka wspólnotowa Unii Europejskiej wymaga od państw członkowskich dostarczania aktualnych, pełnych, porównywalnych danych statystycznych. Jednym z ważniejszych źródeł danych, zwłaszcza w zakresie ludności i mieszkań są spisy powszechne. Ostatni spis powszechny ludności i mieszkań w krajach Unii Europejskiej przeprowadzony został, zgodnie z zaleceniami międzynarodowymi, około 2001 roku. Podstawą tego spisu nie były obowiązujące przepisy prawne, lecz „umowa dżentelmeńska”, która jednak nie gwarantowała wystarczającej jakości danych. Duże różnice w datach przeprowadzenia spisów w poszczególnych krajach (od marca 1999 roku do maja 2002 roku), jak również termin opracowania i przekazania do instytucji międzynarodowych danych spisowych (od czerwca 2003 roku do września 2005 roku), duża dowolność zastosowanych metodologii, definicji i klasyfikacji wpłynęły na niepełną spójność i porównywalność statystyk, wykorzystywanych w procesach decyzyjnych.

Prawo europejskie nakłada na Eurostat obowiązek dostarczania najwyższej jakości danych na temat ludności (np. na potrzeby głosowania większościowego, podziału funduszy strukturalnych) zarówno w wymiarze globalnym jak i regionalnym. W tym celu zaproponowano przyjęcie wspólnych przepisów regulujących sprawy spisów powszechnych ludności i mieszkań. Efektem jest:

Rozporządzenie (WE) Nr 763/2008 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia

9.07.2008 r. w sprawie spisów powszechnych ludności i mieszkań

(pełny tekst wraz z załącznikiem opublikowany w Dzienniku Urzędowym UE L 218

z dnia 13.08.2008 r. oraz dostępny na www.stat.gov.pl)

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie ustanawia wspólne zasady dotyczące dostarczania co dziesięć lat wyczerpujących danych na temat ludności i mieszkań.

Artykuł 2

Definicje

Dla celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „ludność” oznacza ludność kraju, regionu i lokalnej jednostki administracyjnej w miejscu zamieszkania, w dniu referencyjnym;
- b) „mieszkania” oznaczają pomieszczenia mieszkalne i budynki, jak też warunki mieszkaniowe i relacje między ludnością a pomieszczeniami mieszkalnymi na poziomie krajowym regionalnym i lokalnym, w dniu referencyjnym;
- c) „budynki” oznaczają budynki stałe, w których znajdują się pomieszczenia mieszkalne przeznaczone do zamieszkania przez osoby lub konwencjonalne mieszkania przeznaczone do użytku sezonowego lub wtórnego albo niezamieszkałe;
- d) „miejsce zamieszkania” oznacza miejsce, w którym osoba zazwyczaj spędza czas przeznaczony na odpoczynek, niezależnie od czasowych nieobecności związanych z wypoczynkiem, urlopem, odwiedzinami u przyjaciół i krewnych, interesami, leczeniem medycznym lub pielgrzymkami religijnymi.

Jedynie następujące osoby uważa się za stałych mieszkańców danego obszaru geograficznego:

- (i) osoby, które mieszkały w miejscu zamieszkania nieprzerwanie przez okres co najmniej dwunastu miesięcy przed dniem referencyjnym; lub
- (ii) osoby, które przybyły do miejsca zamieszkania w ciągu dwunastu miesięcy przed dniem referencyjnym z zamiarem przebywania tam przez co najmniej rok.

Jeżeli ustalenie okoliczności opisanych w punktach (i) oraz (ii) nie jest możliwe, wówczas „miejsce zamieszkania” oznacza miejsce zameldowania;

- e) „dzień referencyjny” oznacza datę, do której odnoszą się dane dotyczące poszczególnych państw członkowskich, zgodnie z art. 5 ust. 1;
- f) „krajowy” odnosi się do terytorium państwa członkowskiego;
- g) „regionalny” odnosi się do poziomu NUTS 1, poziomu NUTS 2 lub poziomu NUTS 3, określonych w klasyfikacji jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NUTS), zawartej w rozporządzeniu (WE) nr 1059/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady (¹) w wersji obowiązującej w dniu referencyjnym;
- h) „lokalny” odnosi się do lokalnych jednostek administracyjnych poziomu 2 (poziom LAU 2);
- i) „podstawowe właściwości spisów powszechnych ludności i mieszkań” oznaczają: spisywanie indywidualne, równoczesność, powszechność na określonym terytorium, dostępność danych dla małych obszarów oraz ustalona okresowość.

Artykuł 3

Przedkładanie danych

---

¹ Dz.U. L 154 z 21.6.2003, s. 1. Rozporządzenie zmienione ostatnio rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 176/ 2008 (Dz.U. L 61 z 5.3.2008, s. 1).

Państwa członkowskie przedkładają Komisji (Eurostatowi) dane na temat ludności obejmujące określoną charakterystykę demograficzną, społeczną i gospodarczą osób, rodzin i gospodarstw domowych, jak też mieszkań na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, zgodnie z załącznikiem.

Artykuł 4

Źródła danych

1. Państwa członkowskie mogą opierać dane statystyczne na różnych źródłach danych, w szczególności na:

- a) tradycyjnych spisach powszechnych;*
- b) spisach powszechnych opartych na danych z rejestrów administracyjnych;*
- c) kombinacji tradycyjnych spisów powszechnych z badaniami reprezentacyjnymi;*
- d) kombinacji spisów powszechnych w oparciu o dane z rejestrów administracyjnych z badaniami reprezentacyjnymi;*
- e) kombinacji spisów powszechnych w oparciu o dane z rejestrów administracyjnych z tradycyjnymi spisami powszechnymi;*
- f) kombinacji spisów powszechnych w oparciu o dane z rejestrów administracyjnych badaniami reprezentacyjnymi oraz tradycyjnych spisów powszechnych; oraz*
- g) odpowiednich badaniach opartych na próbie rotacyjnej („kroczące” spisy powszechne).*

2. Państwa członkowskie podejmują wszelkie środki niezbędne do spełnienia wymogów dotyczących ochrony danych. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na obowiązujące w poszczególnych państwach członkowskich przepisy dotyczące ochrony danych.

3. Państwa członkowskie informują Komisję (Eurostat) o wszelkich zmianach lub korektach dokonanych w danych statystycznych przekazywanych na mocy niniejszego rozporządzenia, jak również o wszelkich zmianach w zastosowanych źródłach danych i metodologii, nie później niż miesiąc przed udostępnieniem zmienionych danych.

4. Państwa członkowskie zapewniają, że źródła danych oraz metodologia zastosowane w celu spełnienia wymogów niniejszego rozporządzenia odpowiadają, w największym możliwym stopniu, podstawowym właściwościom spisów powszechnych ludności i mieszkań, określonym w art. 2 lit. i). Państwa członkowskie podejmują nieustanne starania w celu zwiększenia zgodności z tymi podstawowymi właściwościami.

Artykuł 5

Przekazywanie danych

1. Każde państwo członkowskie określa dzień referencyjny. Dzień referencyjny przypada na rok określony na podstawie niniejszego rozporządzenia (rok referencyjny). Pierwszym rokiem referencyjnym jest 2011 r. Komisja (Eurostat) ustala następne lata referencyjne

zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 8 ust. 3. Lata referencyjne przypadają na początek każdej dekady.

2. Państwa członkowskie dostarczają Komisji (Eurostatowi) ostateczne zatwierdzone i zagregowane dane i metadane, zgodnie z niniejszym rozporządzeniem, w ciągu 27 miesięcy od końca roku referencyjnego.
3. Komisja (Eurostat) przyjmuje program dotyczący danych statystycznych i metadanych, które należy przedłożyć, aby spełnić wymogi niniejszego rozporządzenia, zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą zawartą w art. 8 ust. 3.
4. Komisja (Eurostat) przyjmuje, zgodnie z postanowieniami niniejszego rozporządzenia, rozwiązania techniczne zagadnień, jak też ich analiz, zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 8 ust. 2.
5. Państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi) zatwierdzone dane i metadane, w formie elektronicznej. Komisja (Eurostat) określa właściwy format techniczny, którego należy używać do przekazywania wymaganych danych, zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 8 ust. 2.
6. W przypadku zmian lub korekt, zgodnie z art. 4 ust. 3, państwa członkowskie przekazują Komisji (Eurostatowi) zmienione dane nie później niż w dniu ich upubliczenia.

Artykuł 6

Ocena jakości

1. Do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące kryteria oceny jakości przekazywanych danych:
  - „trafność” odnosi się do stopnia, w którym statystyki odpowiadają aktualnym i możliwym przyszłym potrzebom użytkowników,
  - „dokładność” odnosi się do zbieżności ocen szacunkowych i nieznanymi prawdziwych wartości,
  - „terminowość” i „punktualność” odnoszą się do upływu czasu pomiędzy okresem referencyjnym i dostępnością wyników,
  - „dostępność” i „przejrzystość” odnoszą się do warunków i rozwiązań, na podstawie których użytkownicy mogą otrzymać, wykorzystać i interpretować dane,
  - „porównywalność” odnosi się do mierzenia wpływu różnic pomiędzy stosowanymi podejściami statystycznymi i metodami oraz procedurami w przypadku porównywania statystyk dotyczących obszarów geograficznych, sektorów, lub szeregów czasowych, oraz
  - „spójność” odnosi się do adekwatności danych umożliwiającej ich wiarygodne zestawienie na różne sposoby i przez różnych użytkowników.
2. Państwa członkowskie przedkładają Komisji (Eurostatowi) sprawozdanie dotyczące jakości przekazanych danych. W tym kontekście państwa członkowskie informują o stopniu, w

którym wybrane źródła danych i metodologia odpowiadają podstawowym właściwościom spisów powszechnych ludności i mieszkań określonym w art. 2 lit. i).

3. Podczas stosowania kryteriów oceny jakości w odniesieniu do danych objętych niniejszym rozporządzeniem i ustalonych w ust. 1, ustalenia dotyczące sprawozdań w sprawie jakości oraz ich struktury określa się zgodnie z procedurą regulacyjną, o której mowa w art. 8 ust. 2. Komisja (Eurostat) ocenia jakość przekazanych danych.

4. Komisja (Eurostat), we współpracy z właściwymi organami państw członkowskich udostępnia zalecenia metodologiczne mające na celu zagwarantowanie jakości uzyskanych danych i metadanych, respektując w szczególności zalecenia Konferencji Statystyków Europejskich na rok 2010 dotyczące przeprowadzania spisów powszechnych ludności i mieszkań.

Artykuł 7

Środki wykonawcze

1. W celu wykonania niniejszego rozporządzenia, zostaną przyjęte, zgodnie z procedurą, o której mowa w art. 8 ust. 2, następujące środki:

a) rozwiązanie techniczne zagadnień zgodnie z wymogami niniejszego rozporządzenia, jak też ich analizy, zgodnie z art. 5 ust. 4;

b) określenie właściwego formatu, o którym mowa w art. 5 ust. 5; oraz

c) ustalenia dotyczące sprawozdań jakości i ich struktury, zgodnie z art. 6 ust. 3.

2. W celu wykonania niniejszego rozporządzenia, środki mające na celu zmianę innych niż istotne elementów niniejszego rozporządzenia przyjmuje się zgodnie z procedurą regulacyjną połączoną z kontrolą, o której mowa w art. 8 ust. 3:

a) określenie lat referencyjnych, zgodnie z art. 5 ust. 1; oraz

b) przyjęcie programu danych statystycznych i metadanych, zgodnie z art. 5 ust. 3.

3. Należy kierować się zasadą mówiącą, iż korzyści z podjętych działań muszą przewyższać ich koszty oraz nakazującą utrzymanie dodatkowych kosztów i obciążeń w rozsądnych granicach.

Artykuł 8

Procedura komitetu

1. Komisja jest wspierana przez Komitet ds. Programu Statystycznego.

2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu, stosuje się art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.

Okres ustanowiony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

3. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5a ust. 1–4 oraz art. 7 decyzji 1999/468/WE, z uwzględnieniem jej art. 8.

Artykuł 9

Wejście w życie

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie dwudziestego dnia po jego opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Strasburgu dnia 9 lipca 2008 r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego

H.-G. PÖTTERING

Przewodniczący

W imieniu Rady

J.-P. JOUYET

Przewodniczący

Przyjęte rozporządzenie oparte jest na wypracowanych przez międzynarodowe forum i przyjętych przez Konferencję Statystyków Europejskich w czerwcu 2006 roku, zaleceniach dotyczących spisów ludności i mieszkań około 2010 roku, nakreślających metody, techniki, zakres tematyczny, podstawowe definicje i klasyfikacje stosowane w spisach oraz sposób ich przeprowadzenia - zbierania, przetwarzania i upowszechniania danych spisowych.

(aktualna wersja zaleceń dostępna jest na stronie internetowej <http://www.unece.org/stats/documents/ece/ces/ge.41/2006/zip.1.e.pdf>)

Nakłada ono na państwa członkowskie obowiązek przeprowadzenia spisu ludności i mieszkań w określonym czasie (rok referencyjny) według przyjętych metod, z zastosowaniem określonych źródeł danych, definicji, klasyfikacji i jednostek terytorialnych oraz przedłożenie Komisji (Eurostatowi) ostatecznych, zatwierdzonych oraz zagregowanych danych i metadanych w określonym terminie.

Prace nad przeprowadzeniem spisu powszechnego ludności i mieszkań, który w Polsce zawsze wprowadzany jest ustawą, powinny uwzględniać wszystkie zapisy rozporządzenia w celu wypełnienia zobowiązań wynikających z członkostwa w Unii Europejskiej.